Bylaag B

Taakspan Ekologie

SEISOEN VAN DIE SKEPPING

1. Wat is die Seisoen van die Skepping?

Die Seisoen van die Skepping is 'n **ekumeniese tydperk van gebed, viering, besinning en optrede** waartydens Christene doelbewus hulle verhouding met God as Skepper én met die hele geskape werklikheid vernuwe.

Die ontstaan daarvan is interessant:

- In **1989** het die Ekumeniese Patriarg **Dimitrios I** 1 September uitgeroep as 'n dag van gebed vir die skepping.
- Die **Wêreldraad van Kerke** het daarna gehelp om dit uit te brei tot 'n seisoen wat van 1 September tot 4 Oktober duur.
- Die Rooms-Katolieke Kerk het die Seisoen van die Skepping in 2019 formeel aanvaar, nadat pous Franciskus in 2015 die Wêrelddag van Gebed vir die Sorg vir die Skepping ingestel het.
- **4 Oktober**, die laaste dag, is die feesdag van **Franciskus van Assisi**, wat algemeen as 'n beskermheilige van die ekologie beskou word.

Dit is dus werklik **ekumenies**: Ortodokse, Rooms-Katolieke, Anglikaanse, Lutherse, Gereformeerde, Metodiste- en ander Christelike tradisies neem daaraan deel.

Die belangrike teologiese punt is dat dit **nie in die eerste plek 'n maand vir omgewingsbewustheid is nie**. Die doel is om ekologiese besorgdheid deel te maak van die Christelike verstaan van **God, die skepping, verlossing, aanbidding, dissipelskap en sending**.

Die amptelike beskrywing verwoord dit in terme van **viering, bekering en toewyding**.

By die Seisoen van die Skepping is die **fokus op God die Skepper**. Die kerkjaar maak ruimskooots plek vir seisoene wat die lig laat val op God die Seun (Advent, Paastyd, ens.) en God die Heilige Gees (Pinkster). 'n Spesifieke seisoen vir God die Skepper vul dit mooi aan. Hierdie seisoen bied ook die geleentheid om ons verbondenheid met ander geloofsgemeenskappe en met ander lede van die aardgemeenskap te herontdek en te vier.

Sommige geloofsgemeenskappe wat 'n Seisoen van die Skepping ingevoer het, doen dit met 'n **plaaslike fokus en dalk op 'n klein skaal**. Almal word egter aangemoedig om ook aan te sluit by, of geïnspireer te word deur die **groter, wêreldwye Season of Creation-inisiatief**, naamlik die ekumeniese Season of Creation (https://seasonofcreation.org/) wat deur talle bekende denominasies en ekumeniese liggame ondersteun word en bydraes daartoe maak.

In Suid-Afrika het verskeie denominasies en interdenominasionele organisasies reeds materiaal vir 'n Seisoen van die Skepping aangemoedig en ontwikkel. Voorbeelde is Die South African Faith Communities Environmental Institute (SAFCEI) (https://safcei.org/season-of-creation-materials) en die Anglikaanse Kerk (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://jaei.org.za/wp-content/uploads/2024/07/Season-of-Creation-2024-book-to-Hope-and-Act-with-Creation.pdf). Binne die NG Kerk het verskeie gemeentes, soms gekoördineer op Streeksinodale vlak, reeds vorm begin gee aan 'n Seisoen van die Skepping. Kyk bv. na die werk van die Groenspan van die Kaapse Kerk

se Getuienisaksie (https://getuienis.christians.co.za/2022/08/22/seisoen-van-skepping-2022/)

2. Seisoen van die Skepping 2026: "Lewende Water"

Om 'n dieper kykie te kry in wat die Seisoen van die Skepping kan behels, kyk ons na wat die Ekumeniese komitee van die Wêreldraad van Kerke met die oog daarop vir 2026 beplan en voorberei het.

2.1 Tema, teks, klem

Die Ekumeniese komitee stel voor dat die **Seisoen van die Skepping 2026** van **1 September tot 4 Oktober** strek. Die tema is **Lewende Water** en die sentrale Bybelteks is **Esegiël 47:1–12**, met besondere klem op verse 9 en 12.

Die amptelike klem val nie bloot op waterbewaring nie, maar op **God se lewegewende teenwoordigheid, ekologiese herstel, onderlinge verbondenheid en die mens se deelname aan God se werk om die skepping te vernuwe**.

Die tema is besonder gepas vir Suid-Afrikaanse kontekste. Die amptelike webwerf verduidelik die tema aan die hand van Esegiël 47:1–12: Water vloei vanuit die tempel, aanvanklik as 'n klein stroompie, maar dit word geleidelik dieper. Dit bring lewe aan dorre land, verander ongesonde waters en laat bome groei waarvan die vrugte voedsel voorsien en waarvan die blare genesing bring.

Die sentrale beweging kan dus soos volg uitgedruk word:
God → water → land → ekosisteme → diere → mense → lewe in oorvloed

Dit is belangrik omdat die gedeelte **verlossing nie uitbeeld as iets wat slegs met mense te doen het nie**. God se herstellende handeling raak 'n hele ekologiese sisteem.

Die Wêreldraad van Kerke beklemtoon hierdie punt besonder sterk: Esegiël se visioen handel oor die herstel van **land, water en ekosisteme**, wat die herstel of heling van mense insluit.

2.2 Waarom Esegiël 47 so 'n kragtige ekologiese teks is

Daar is verskeie lae in hierdie gedeelte:

2.2.1 Die rivier kom van God

Esegiël sien water wat uit die tempel vloei. Die uiteindelike bron van lewe is dus **God**. Dit verhoed dat Christelike ekologiese teologie bloot sekulêre omgewingsbewaring word. Die versorging van die skepping begin met 'n teologiese belydenis: **Die skepping behoort aan God en ontvang sy lewe van God.**

2.2.2 Die rivier word al dieper

Die profeet word al verder die water in geneem: enkeldiep, kniediep, middellyfdiep, en uiteindelik water wat te diep is om deur te loop. Dit is die bron van die 2026-simbool en leuse: **Onderdompeling in Lewende Water.**

Die metafoor is besonder ryk. Christelike ekologiese dissipelskap behoort nie bloot op die vlak van: *"Ek weet dat omgewingsprobleme bestaan"* te bly nie. En selfs nie by: *"Ek doen af en toe iets wat omgewingsverantwoordelik is"*

nie. Eerder: **Ons beweeg al hoe dieper in God se lewegewende werk in die skepping in.**

Die amptelike materiaal interpreteer die beeld uitdruklik as 'n oproep om “al hoe dieper in te tree” en betrokke te raak by die vernuwing van die skepping.

2.2.3 Die rivier verander beskadigde ekosisteme

Een van die opvallendste aspekte van Esegiël 47 is dat die water nie bloot drinkwater voorsien nie. Dit **verander die ekologiese toestand van die landskap**. Die Dooie See word in staat gestel om lewe te onderhou. Visse word volop. Bome floreer. Dit gee aan die gedeelte 'n buitengewoon sterk ekologiese dimensie.

Die teologiese vraag is dan: **Waar nooi God ons om deel te neem aan die herstel van beskadigde ekosisteme?**

2.2.4 Die bome vorm deel van die visioen

Esegiël sien bome wat langs die rivier groei. Hulle dra voortdurend vrugte, en hulle blare bring genesing. Dit skep 'n wonderlike verband tussen water, grond, plante, voedsel, genesing, menslike welstand, en ekologiese florering. Die skepping word voorgestel as 'n **onderling verbonde gemeenskap van lewe**.

2.2.5 Menslike welstand en ekologiese welstand behoort bymekaar

Dit is waarskynlik een van die belangrikste beklemtonings vir prediking. Ekologiese bediening behoort nie voorgestel te word as: *“Christene moet die natuur red”* nie. 'n Beter teologiese formulering is: **God begeer die florering**

van die hele gemeenskap van die skepping, met inbegrip van die mens. Die amptelike materiaal vir 2026 praat uitdruklik daarvan dat omgewingsgenesing en menslike welstand saam floreer.

2.3. Die konteks van Esegiël 47

Die Bybelse konteks maak die boodskap nog kragtiger.

Esegiël het tydens die **Babiloniese ballingskap** geprofeteer, nadat Jerusalem en die tempel vernietig is. Israel het te kampe gehad met: vervreemding wat met ballingskap gepaard gaan, nasionale katastrofe, 'n teologiese krisis, verlies van die land, die vernietiging van die stad, en die skynbare ineenstorting van God se beloftes.

En dan ontvang Esegiël hierdie buitengewone visioen van **water wat uit die tempel vloei en lewe aan 'n verwoeste landskap bring**. Dit beteken dat Esegiël 47 in die kern 'n teks is oor **hoop ná ekologiese, sosiale en politieke katastrofe**.

Die Wêreldraad van Kerke beklemtoon hierdie konteks uitdruklik: die visioen van die rivier ontstaan binne die werklikheid van ballingskap en verwoesting, maar beweeg verder as oordeel na herstel.

Dit maak die gedeelte besonder relevant vir die hedendaagse ekologiese krisis. Die boodskap is nie: *"Die wêreld word beskadig; daarom is alles hopeloos"* nie. Dit is eerder: **God se bedoeling met die skepping is uiteindelik herstel, en God se mense word uitgenooi om aan daardie herstel deel te neem.**

3. Enkele praktiese wenke vir ‘n Seisoen van die Skepping

Wanneer ‘n geloofsgemeenskap geïnspireer is om ‘n Seisoen van die Skepping in te voer, kan die volgende oorwegings aandag kry:

- Ondersoek die werk wat reeds elders gedoen word. Die skakels na webblaaie wat hier bo verskyn, bied ‘n lekker vertrekpunt. Dit bevat inspirerende materiaal en wenke van ‘n heel praktiese aard.

- Benut voorbeelde van die inkleding van eredienste en die interpretasie van Bybeltekste wat reeds beskikbaar is, maar ontwikkel ook materiaal wat die plaaslike konteks respekteer en reflekteer.

- Wanneer dit oor preekmaak gaan, is ‘n verdere bruikbare bron die boek *Season of Creation: A Preaching Commentary*. Die redakteurs is Norman Habel, David Rhoads en Paul Santmire). Vir besonderehede oor die boek, kyk by https://www.google.co.za/books/edition/The_Season_of_Creation/-1w1biWjkqcC?hl=en&gbpv=1&printsec=frontcover

- Beplan betyds wat die gemeenteprogram betref om ruimte te skep vir die Seisoen van die Skepping wat verkieslik in September tot vroeg Oktober plaasvind. In die suidelike halfrond val dit mooi saam met die aanbreek van lente. Sommige gemeentes het reeds ‘n lentesangdiens, wat ‘n natuurlike wegspringplek vir ‘n Seisoen van die Skepping bied.

- Oorweeg hoe die volledige gemeentebediening in hierdie tyd aansluiting kan vind by die fokus wat die Seisoen van die Skepping bied.

- Benut die gawes en vermoëns van mense (ook kinders) in julle omgewing: Boere, digters, kunstenaars, wetenskaplikes, mense met inheemse veldkennis, toeroperateurs, ens.

- Vind ‘n omgewingsverwante kwessie binne die ervaringswêreld van gemeentelede (dalk ‘n plaaslike kwessie) waarvoor die geloofsgemeenskap(pe) voorspraak kan doen en betrokke by kan raak.

- Beplan hoe hierdie seisoen in die kerkjaar met ervaringsgeleenthede gepaard kan gaan. ‘n Erediens kan bv. by geleentheid in die buitelug gehou word, uitstappies kan gedoen word na terreine wat mense blootstel aan die skoonheid van en dinamiek binne die skepping, maar ook die impak van mense daarop.

- Benut die Seisoen van die Skepping as ‘n geleentheid om hande te vat met ander geloofsgemeenskappe (ekumeniese dimensie), wat iets van die verbondenheid van almal aan almal en almal aan alles help uitleef.

- Neem ook deel aan die geleenthede wat die ekumenies gekoördineerde Seisoen van die Skepping geskep het om op 1 September, 21 September en 4 Oktober aanlyn by ‘n wêreldwye inisiatief in te skakel. Maak gebruik van die Season of Creation 2024: Celebration Guide wat beskikbaar is by https://drive.google.com/file/d/12M3weSD4D2mvjCiI3Mxen3JQZ5Rrazz3/view
  Plaas verslaggies en foto’s van gemeente-inisiatiewe wat deur die Seisoen van die Skepping geïnspireer is op die sosiale media platvorms wat deur die ekumeniese Seisoen van die Skepping komitee beskikbaar gestel word.